

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

	כב' השופטת אורית אביגיל יהלומי	בפני
ע.ד.ו ת"ז 330134644 ע"י ב"כ עו"ד אלעד גריינר ואח' ממשרד עוה"ד שבלת ושות'		תובעת מבקשת
נגד		נתבע משיב
	עו"ד ב' ת"ז 053444378	בעניין עיזבון המנוח י.ב. ז"ל, ת"ז 077860518

החלטה

בקשה לסילוק על הסף של כתב התנגדות לצו קיום צוואה, מחמת העדר מעמד פגמים נוספים.

לאחר עיון בטענות הצדדים ומכוח סמכותי בהתאם להוראות תקנה 50 (4) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט 2018, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל.

רקע עובדתי נדרש

1. תחילתו של תיק זה בבקשה שהוגשה מצד המבקשת (בתו של המנוח ז"ל) ביום 21/10/2021 למתן צו קיום צוואה אחר המוריש י.ב. ז"ל (להלן: "המנוח"), אשר נפטר ביום XXXX בארה"ב.

2. משעה שעסקינן בבקשה בעניין תושב ארה"ב, ההליך הועבר להמשך דיון ובירור לבית המשפט לענייני משפחה מכוח הוראות סעיף 67א (א) (7) לחוק הירושה, התשכ"ה 1965, וב"כ היועמ"ש הודיע כי יבחן את הבקשה וינהל דין ודברים עם המבקשת (אשר אף הגישה חוות דעת בנוגע לדין הזר) ככל שחסרים מסמכים וזאת לצורך גיבוש עמדתו העניינית לבית המשפט, כמפורט בתיק 43554-10-20.

3. בעניין זה אף יצוין כי המבקשת המציאה את כל המידע והמסמכים כנדרש, וב"כ היועמ"ש הודיע ביום 16/12/2020 כי ניתן לחתום על צו קיום צוואה, בהתאם לבקשה מיום 16/12/2020.

4. משעה שהמשיב (אחיו של המנוח) הגיש התנגדות לקיום הצוואה, צו הקיום לא נחתם בשלב זה, ונפתח ביום 24/12/2020 תיק 56266-12-20 בגין ההתנגדות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

5. המנוח נפטר ביום XXXX במדינת קליפורניה בארה"ב ושם היה מקום מושבו האחרון. כפי המפורט בחוות דעת הדין הזר המנוח היה גרוש והותיר אחריו 5 ילדים. המנוח הותיר צוואה בעדים מתאריך 16/11/2017 כנהוג במדינת קליפורניה אשר מפנה להסכם נאמנות. בצוואה נקבע שלאחר פטירת המנוח נכסיו, הן מקרקעין והן מטלטלין יחולקו בחלקים שווים בין חמשת ילדיו.

כן צוין כי החוק בקליפורניה בענייני ירושה קובע כי חוקי מדינת ישראל יחולו על נכסי המקרקעין אשר בישראל, וחוקי מדינת קליפורניה יחולו על נכסי המטלטלין, וכי אין מניעה לבקש צו קיום צוואה בישראל ולחלק את נכסי המקרקעין והמטלטלין בישראל, בהתאם להוראות הצוואה.

6. כאמור, המשיב הינו אחיו של המנוח, ובמסגרת התנגדותו העלה טענות שונות לרבות ביחס להיותו של המנוח "נתון להשפעה קשה" מצד חמשת מוטבי הצוואה, במצב בריאותי קשה ביותר אשר מנע ממנו להבין פשרה של צוואה, מעורבות והשפעה בלתי הוגנת מצד מוטבי הצוואה, לא הבין על מה חותם ועוד.

7. נראה על פניו כי המותב הקודם שדן בתיק, נתן דעתו לסוגיית מעמדו של המתנגד בהליך, עת ציין עוד בהחלטתו מיום 30/12/2020 בין היתר כי "אודה להבהרת המתנגד מי לעמדתו יירש את המנוח ככל שתתקבל תביעתו והצוואה לא תתקבל לקיום".

8. המתנגד הגיש ביום 6/1/2021 תצהיר הבהרה בו ציין כי כלל אין זה ברור כי 5 מוטבי הצוואה הינם ילדיו היחידים של המנוח וכי ייתכן שיש לו נשים וילדים נוספים, ואולם לא הבהיר את סוגיית מעמדו בהליך, היינו בהנחה שההתנגדות תתקבל, האם יעתור למתן צו קיום צוואה שבה הוא זוכה ? שהרי עפ"י ירושה מכוח הדין, בהיותו אחיו של המנוח שאין חולק כי בעת פטירתו היו לו ילדים, אינו זכאי לרשת אותו.

טענות המבקשת

9. על רקע האמור לעיל, הגישה המבקשת ביום 4/2/2021 "בקשה לסילוק כתב ההתנגדות על הסף" הנסמכת על שני טעמים : -

האחד, כי למתנגד אין כל מעמד משפטי להגשת ההתנגדות – המתנגד אינו זוכה על פי צוואה אחרת ואינו יורש על פי דין.

השני, כי ההתנגדות נעדרת עילה ו/או יריבות ו/או צירוף תצהיר כדין.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

10. בעניין זה נטען כי המתנגד אינו מציין לפי איזו עילה מוכרת בדין הוא מבקש לפסול את הצוואה, וכי במקרים מסוג זה בהם ההתנגדות מבוססת על תמיהות בלבד לגבי צוואה מבלי שהיה פגם פורמלי בצוואה, בתי המשפט מורים על דחיית ההתנגדות על הסף.
- נטען כי במקרה דנן לא הועלתה כל טענה לגבי פגם פורמלי בצוואה, והיא אף עונה על כל הדרישות הצורניות לצוואה בעדים בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק הירושה התשכ"ה 1965 (להלן: "חוק הירושה"), ומשכך נטען כי המתנגד לא הביא ולו ראשית ראיה לכך שאין לקיים את הצוואה, וכי "לא די בהפרחת השערות וספקולציות חסרות כל בסיס הנטענות בעלמא ללא צירוף שום ראיה רלוונטית".
11. המבקשת מוסיפה וטוענת כי אף אם המשיב היה מתגבר על המשוכות הבלתי עבירות העומדות בפניו והצוואה היתה מתבטלת, בשים לב לכך שאין חולק כי לא קיימת כל צוואה אחרת של המנוח מכוחה הוא זוכה, ולעובדה שאף אינו יורש על פי דין, הרי שאין לו כל מעמד, כאשר בשני המצבים הקיימים היום – צוואה וירושה על פי דין, ילדיי המנוח הינם היורשים היחידים. בנסיבות אלה נטען כי המשיב אינו עונה על הדרישה בסעיף 67 לחוק הירושה, הקובעת כי רק מי שהינו "מעוניין בדבר" רשאי להגיש התנגדות.
12. כן נטען כי ככל שהמתנגד סבור שהינו נושה של העיזבון לאור הטענה כי המנוח חב לו כספים לכאורה, הרי שטענות אלה לא רלוונטיות להליכי קיום הצוואה כי אם כנגד העיזבון לאחר מתן צו הקיום.
13. המבקשת מפנה להחלטות שניתנו במקרים דומים בת"ע (משפחה ת"א) 17217-06-15 **עיזבון המנוחה א' מ' ז' ז"ל נ' האפוטרופוס הכללי** (פורסם בנבו 25/9/2015) ובעמ"ש (מחוזי נצרת) 59019-02-16 **עיזבון המנוחה שפרה סילביה שיק ז"ל נ' מ.ז.ש (קטין)** (פורסם בנבו 25/5/2016).
14. כן נטען כי הן תצהיר ההתנגדות והן תצהיר ההבהרה לא נערכו ואומתו כדין כפי שנדרש בהתאם לתקנה 16 לתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין) התשפ"א 2020, וכי ככל שהמתנגד שהה בחו"ל במועד חתימתו על התצהירים היה עליו לאמת את החתימה בהתאם לסעיף 30 לפקודת הראיות (נוסח חדש) תשל"א 1971.
15. נטען כי למרות שאין חולק כי מקום מושבו של המנוח היה קליפורניה ארה"ב וכן לפי סעיף 9.1 לצוואה הדין החל הוא הדין בקליפורניה, המתנגד לא הוכיח כי על פי הדין בקליפורניה ניתן לתקוף צוואה בטענות שבהתנגדות שהגיש.
16. לאור כל האמור לעיל נטען כי מדובר במקרה מובהק שבו יש לסלק את ההתנגדות על הסף תוך חיוב המתנגד בהוצאות המבקשת, כאשר אין הצדקה לחייב את המבקשת לנהל הליך ההתנגדות לגופו, על

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

כל העלויות והמשאבים הכרוכים בכך והעיכוב שייגרם במתן צו קיום צוואה, משעה שאין למתנגד כל זכות עמידה.

טענות המשיב – המתנגד

17. המתנגד טוען כי הליך לסילוק על הסף הינו הליך חריג שיש לעשות בו שימוש זהיר ובמקרים יוצאי דופן בלבד.

18. בכל הנוגע לפרשנות המושג "כל המעוניין בדבר" נראה על פניו כי המשיב אינו מכחיש הטענה העובדתית כי הוא אינו זוכה מכוח צוואה מוקדמת או יורש על פי דין, ואין שום קונסטלציה שבה הוא יזכה לנתח מן העיזבון באופן כזה אחר ולטענתו הוראות סעיף 67 לחוק הירושה מחייבת את רשם הירושות "להעביר לבית המשפט כל התנגדות בטענה להשפעה בלתי הוגנת על המצווה" (סעיף 3 לתגובה).

19. המשיב מוסיף וטוען באופן סותר במידה מסוימת, כי אחיו ציווה את רכושו בישראל לאחים ולאחיות שלו ואולם לא עשה זאת בצוואה, ואף אין חולק כי לא הוגשה על ידו כל צוואה לקיום. כן נטענו טענות כי למנוח היו נשים נוספות וילדים נוספים ואולם יצוין כבר עתה כי אין באמור כדי להשפיע על סוגיית מעמדו של המשיב וזכירתו בעיזבון, ובעצם עולה כי העילה המרכזית מבחינתו להגשת ההתנגדות הינה כי הצוואה איננה אמיתית (סעיף 16 לתגובה) וכי "מי שרוצה לזכות בירושה של מאות מיליוני דולר, עליו להתכבד ולהוכיח שבידיו צוואה כשרה" (סעיף 29).

20. המשיב מודה כי לא צירף תצהיר להתנגדות ואולם טוען בצדק כי מדובר בפגם שניתן לרפא.

21. אוסיף ואציין כי ב"כ היועמ"ש באפוטרופוס הכללי אשר התבקש להגיב תגובתו ביחס לבקשה, הודיע בתגובה מיום 22/2/2021 כי אין בכוונתו להתערב בבקשה ובהליכים הכרוכים בה וזאת משעה שכל הצדדים הינם כשירים ובגירים.

דיון והכרעה

22. אתחיל דווקא בטעם השני של בקשת הדחייה על הסף, מן הטעם כי ההתנגדות הינה לכאורה התנגדות סרק.

23. מצד אחד, סבורני כי יש ממש בטענות המבקשת וזאת בין היתר לגבי "חולשת" טענותיו של המתנגד ואולם לא די באמור כדי להביא לסילוק ההתנגדות על הסף, שהרי להווי ידוע כי הסעד של סילוק הליך על הסף הינו הליך קיצוני וחריג, שאין זה ראוי להשתמש בו כאשר קיים סיכוי (אף אם נמוך) שטענות המתנגד יתקבלו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

24. כלל הוא כי בית המשפט לא יסלק תביעה על הסף בשל העדר עילה "אלא במקרים נדירים בהם התביעה על פניה אינה מגלה ולו צל של עילה" ראו למשל: ת"א 53315-10-15 מנשה נ' יוויז'ן אייר בע"מ ואח' (21.10.18) [פורסם בנבו].
- לצורך סילוק תביעה על הסף בהיעדר עילה, כאשר בית המשפט בוחן האם אין שום סיכוי להעניק לתובע את הסעד המבוקש, רשאי ביהמ"ש וייתכן שאף חייב לבחון עילות תביעה אפשריות שלא נטענו אשר עולות מהעובדות המפורטות בכתב התביעה ראו: רע"א 65770-06-17 בויראת ואח' נ' בויראת ואח' (15.12.17) [פורסם בנבו].
25. בעניין זה ניתן לטעון כי סוגיית אי צירוף תצהיר כדין בתמיכה להתנגדות הינה ברת תיקון וכי טעמי ההתנגדות שפורטו אף אם לא נוסחו כדבעי עשויות להיכלל בעילות קיימות על פי חוק הירושה, בעניין כשרות המנוח (מצב בריאותי), מעורבות והשפעה בלתי הוגנת למשל.
26. יחד עם זאת, סבורני כי די בטעם הראשון המפורט בבקשה כדי להביא לסילוק ההתנגדות, משעה שאין למבקש מעמד או זכות להגיש התנגדות.
27. בהתאם להוראות סעיף 67 לחוק הירושה, התשכ"ה 1965, "כל המעוניין בדבר רשאי להגיש התנגדות לרשם לענייני ירושה תוך פרק הזמן שנקבע וכל עוד לא ניתן הצו".
28. בכל הנוגע לפירוש המונח הנ"ל וקביעת הזכאים להגיש התנגדות, כבר נפסק ונכתב כי הכוונה הינה למי שעשוי ליהנות באופן ממשי מעיזבון של המנוח, בין באופן ישיר ובין באופן עקיף אם תידחה הבקשה, כגון יורש על פי דין שהודר בצוואה, או זוכה על פי צוואה מוקדמת מזו שמבוקש לבטל, כן נפסק כי מעוניין בדבר הינו בעל זכות ישירה או עקיפה או בעל ציפיה להנאה מהעיזבון.
- וידגש כי מדובר רק במי שיש לו אינטרס ממוני אובייקטיבי עכשווי בעיזבון וזאת אף להבדיל מאינטרס עתידי. ראה גם שוחט, פיינברג, פלומין "דיני ירושה ועיזבון" מהדורה שביעית, עמ' 189-191; רע"א 3154/94 עאסי נ' עאסי ואח', פ"ד מט (2) 251; ע"א 110/89 הכונס הרשמי כמפרק בנק צפון אמריקה בע"מ (בפירוק) נגד ישראל גלבע, פ"ד מו (3) 638
29. משמעות האמור הינה כי המשיב שאינו טוען להיותו זוכה מכוח צוואה קודמת של המנוח ואינו יורש על פי דין של המנוח, אינו יכול להוות "מעוניין בדבר" מכוח הוראות סעיף 67 לחוק, ובהתאם לכך לא היה זכאי להגיש את ההתנגדות לקיום הצוואה.
30. כל טענות המשיב לגבי ההרכב המשפחתי של המנוח (נשים נוספות ואולי ילדים נוספים) לא יועילו לו במובן זה שהוא לא יהפוך ליורש על פי דין של אחיו ז"ל, ואין בפיו כל טענה קונקרטית ביחס לצוואה מוקדמת יותר של המנוח שהוא הותיר לכאורה בה ציווה את רכושו למתנגד, ולעניין זה אין להסתפק

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

22 פברואר 2021

ת"ע 56266-12-20 ב' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

1 בטענות שנטענו על ידו בעלמא כי העובדה שאחיו ציווה את רכושו בישראל לאחים ולאחיות שלו ולא
2 קרא לזה צוואה בגלל הפחד הגדול שלו מפני איזכור המילים צוואה או מוות, לא שולל את תכונת
3 הצוואה של אותם מסמכים (סעיף 11 לתגובה).
4

5 אין חולק כי המתנגד לא הציג כל צוואה כאמור, לא במסגרת ההתנגדות ולא במסגרת התשובה
6 לבקשה לסילוק על הסף, ואף לא הגישה צוואה מוקדמת כאמור לקיום – כפי המתבקש מקום בו
7 מוגשת התנגדות לצוואה המאוחרת.
8

9 **31. סוף דבר** – סבורני כי דין הבקשה להתקבל משעה שאין למתנגד – המשיב בהליך זה, זכות להתנגד
10 לקיומה של צוואת אחיו המנוח באשר אין הוא בא בגדר "מעוניין בדבר" כמשמעותו בסעיף 67 לחוק
11 הירושה.
12

13 **32.** לאור האמור לעיל, אני מורה על דחייה על הסף של התנגדות המשיב מיום 24/12/2020 וסגירת התיק.
14

15 המשיב – המתנגד, ישא בהוצאות לטובת המבקשת בסכום כולל של 5,000 ₪, וזאת בשים לב לעובדה
16 כי מצד אחד ההליך הסתיים במתן החלטה בכתב ללא צורך בקיום דיון, וכן כי בשלב זה לא נדרשה
17 המבקשת להגיש תגובה להתנגדות לקיום הצוואה, ומנגד התנגדותו של המשיב, הביאה לעיכוב
18 בהליכי קיום צוואת המנוח, ולצורך בהגשת הבקשה נשוא החלטה זו.

19 מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים

20
21
22
23 ניתנה היום, י' אדר תשפ"א, 22 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.
24

25 אורית אביגיל יהלומי, שופטת